

NOTAT

6. april 2011
J.nr.
Ref. PB/HLC/

Energieffektivisering som en væsentlig del af 2050-strategien

Indledning

”Energistrategi 2050” tager udgangspunkt i, at det er nødvendigt med store energieffektiviseringer, som medvirker til at reducerer energiforbruget for at realisere målet om, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050 på en omkostningseffektiv måde.

Realiseringen af de nødvendige energieffektiviseringer frem til 2050 kræver, at der allerede nu gøres en ekstra indsats for områder, hvor levetiderne af investeringerne er lange, og hvor en omstilling tager tid.

Initiativerne i regeringens udspil er særligt rettet mod eksisterende bygninger, erhvervslivet og den offentlige sektor samt mod konvertering af særligt olie til andre energiformer.

Initiativerne i Energistrategi 2050 ligger i forlængelse af og supplerer de initiativer, der indgår i energiaftalen fra 2008, herunder forøgelse af energiselskabernes energispareforpligtelser, stramningen af energikravene til nye bygninger, strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger og etablering af Videntcenter for Energibesparelser i Bygninger.

Energiforbrug i eksisterende bygninger

Energiforbruget i de eksisterende bygninger skal reduceres kraftigt over de næste 40 år. Da bygninger har lang levetid, er det vigtigt at påbegynde energirenoveringen af bygningerne nu, hvis hovedparten af bygningerne skal være renoveret i 2050. Samtidig skal der ske en omlægning af varmforsyningen i de bygninger, som i dag opvarmes med olie og naturgas.

Den øgede energibesparelsesindsats i forhold til de eksisterende bygninger opnås med følgende initiativer:

- Forøgelse af energiselskabernes årlige energispareforpligtelser med 50 pct. fra 2013 og med 75 pct. i 2017-2020, dvs. fra 6,1 PJ/år til 9,15 PJ/år i 2013-2016 og 10,7 PJ/år i 2017-2020. Denne indsats finansieres af selskaberne via deres (net)tariffer.
- Fra 2013 øget målretning af energiselskabernes energispareforpligtelse mod bl.a. bygningsrenovering af eksisterende bygninger og konvertering af olie- og naturgasopvarmning mod VE-baserede opvarmningssystemer.

- Fremtidssikre minimumskrav for bygningskomponenter (vinduer, isolering mv.), der skal opfyldes ved renoveringer af bygninger, i forhold til de fremtidige udfordringer og forventede energipriser, og det undersøges om yderligere komponenter skal omfattes. Kravene vil blive fastsat under hensyntagen til privatøkonomisk rentabilitet, sundt indeklima og arkitektonisk frihed. Initiativer, som kan sikre en større overholdelse af kravene, vil blive overvejet.
- Videreførelse af Videntcenter for energibesparelser i bygninger ved forlængelse af særbevillingen til Center for Energibesparelser.

Erhvervslivet

I forbindelse med forøgelsen af energiselskabernes besparelsesforpligtelser fra 2013 og frem skal der ske en øget målretning mod energibesparelser i erhvervsvirksomhederne, og særligt mod det ikke kvoteomfattede forbrug, herunder konvertering væk fra olie og naturgas.

Den offentlige sektor

Energiforbruget i den offentlige sektor er relativt begrænset sammenlignet med andre sektorer, men det offentlige har en særlig forpligtelse til at bidrage i takt med, at der stilles strammere effektiviseringskrav til erhvervslivet og de private husholdninger. I forlængelse af de nuværende mål og aftaler tages der følgende initiativer:

- Inden udgangen af 2011 fremlægges et beslutningsgrundlag for erstatning af de nuværende krav om reduktion af energiforbruget i staten på 10 pct. i forhold til 2006.
- I 2012, hvor de nuværende aftaler med KL og Danske Regioner om energibesparelser udløber, vil der blive arbejdet på, at kommunerne og regionerne indgår nye aftaler om effektivisering af energiforbruget i deres bygninger.

Konvertering af bygninger som opvarmes med olie og naturgas

Samtidig med reduktion af energiforbruget i bygningerne skal der ske en konvertering af de bygninger, som i dag opvarmes med olie og naturgas. Konverteringen skal ske i takt med den løbende nedslidning. I tætbebyggede områder kan fjernvarmen udbygges, men for en stor del af boligerne vil det bedste alternativ til eksisterende fyr være en varmepumpe, evt. kombineret med solvarme. Denne konvertering fra olieopvarmning og senere også naturgasopvarmning til fjernvarme, varmepumper og andre vedvarende energiformer skal ske gennem:

- Stop for installering af oliefyr i eksisterende bygninger fra 2017 og stop for installering af olie- og naturgasfyr i nye bygninger fra 2012. Der vil være en dispensationsmulighed for de tilfælde, hvor der ikke er egnede alternativer til rådighed.
- Markedsfremmende initiativer for energieffektive varmepumper og solvarme, herunder mærkningsordninger, certificeringsordninger, pakkeløsninger og ESCO-modeller.
- Etablering af en pulje på i alt 10 mio. kr. til støtte til demonstrationsprojekter vedrørende solvarme til husstandsløsninger, herunder anvendelse af solvarme i kombination med andre VE-løsninger så som varmepumper. Indsatsen vil ligeledes bestå af en informationskampagne samt i igangsættelse af en certificerings-/kvalitetssikringordning.
- Regler for kompensation til gasselskaberne i forbindelse med konvertering fra individuel naturgas til fjernvarme.

- Udvikling af en model og en tidsplan for udfasning af naturgasfyr, som tager højde for erhvervslivets behov for gas til fremstillingsformål og potentialet for udnyttelse af biogas.

Stop for installering af oliefyr i eksisterende bygninger fra 2017 betyder, at det ikke længere vil være muligt at installere oliefyr til opvarmning af eksisterende boliger. Et velfungerende oliefyr, der allerede er installeret, vil fortsat kunne benyttes, også efter 2017. Det vil alene være når fyret er udtjent og alligevel skal skiftes ud, at der skal omlægges til eksempelvis fjernvarme eller varmepumper. Det vurderes, at der i dag er op mod 300.000 boliger, som opvarmes med oliefyr. Med en gradvis udfasning af oliefyr fra 2017, forventes bestanden af oliefyr at være fuldt udfaset inden 2050.

Indsats i forhold til EU

EU har en central rolle i forbindelse med fremme af energieffektivisering. På en række områder kan der opnås større og billigere effektiviseringer gennem en fælles indsats. Det gælder specielt i forhold til apparater, hvor det danske marked er for lille til effektivt at drive udviklingen af mere energieffektive produkter. Samtidig betyder en fælles indsats lige konkurrencevilkår for producenter og forbrugere.

Regeringen vil derfor arbejde for, at EU samlet set opnår mindst 20 pct. forbedret energieffektivitet i 2020 ved hjælp af virkemidler og politikker på både EU- og nationalt niveau. Det skal bl.a. ske ved:

- Fremme af flere og mere ambitiøse krav for apparaters og produkters energieffektivitet og skærpelse af effektivitets- og mærkningskrav i forbindelse med de kommende revisioner af eco-design- og energimærkningsdirektiverne
- At arbejde for, at det kommende rammedirektiv for energieffektiviseringer bliver ambitiøst og handlingsorienteret
- Yderligere stramninger af EU's bygningsdirektiv vedr. eksisterende bygningers energimæssige ydeevne
- At arbejde for højere ambitionsniveau for energieffektivisering i erhvervslivet i EU

Øgede energibesparelser i 2020

Forøgelsen af indsatsen vurderes at reducere det samlede endelige energiforbrug (ekskl. forbruget til transport) i 2020 med ca. 16,5 PJ i forhold til forbruget i basisfremskrivningen. Det svarer til energiforbruget i 200.000 parcelhuse. Der er alene opgjort en effekt af forøgelsen af energiselskabernes indsats og af stramningen af kravene til bygningskomponenter. Herudover er der medregnet en effekt af de stigende energipriser som følge af forsyningssikkerhedsafgiften mv.

De øgede energibesparelser vil reducere bruttoenergiforbruget i 2020 med ca. 2 procent-point, og de bidrager således til ca. halvdelen af udspillet effekt på bruttoenergiforbruget.

Det er vurderet, at antallet af oliefyr i 2020 vil være reduceret til ca. 210.000 fra de ca. 300.000, som findes i dag. Det er dels en følge af skrottningsordningen, den løbende konvertering og af indførelsen af stoppet for nyinstallering af oliefyr fra 2017.